

Nr 39.

Ankom till riksdagens kausli den 10 november 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande av lån till Hissmofors aktiebolag.

(1:a avd.)

I en den 6 oktober 1939 dagtecknad proposition, nr 50, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att Hissmofors aktiebolag må för utbyggnad av bolagets kraftstation i Hissmoforsen erhålla ett lån å högst 3,000,000 kronor, löpande med tre och en halv procent årlig ränta och under villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t äger bestämma, samt att för utgivande av detta lån må disponeras till vattenfallsstyrelsens förfogande stående likvida medel, som uppkommit genom avsättning till statens vattenfallsverks förnyelsefond.

I skrivelse den 22 september 1939 har *vattenfallsstyrelsen* hemställt, att Hissmofors aktiebolag måtte av statsmedel beviljas ett lån å högst 3,000,000 kronor för byggande av två maskinaggregat i bolagets kraftstation vid Hissmoforsen.

Kostnaden för ifrågavarande utbyggnad har beräknats under fredliga förhållanden uppgå till 4,000,000 kronor. Av nämnda summa skulle bolaget tillskjuta 1,000,000 kronor, för vilket belopp någon ersättning med hänsyn till inträffande räntehöjning icke skulle utgå. Återstående belopp, 3,000,000 kronor, skulle täckas genom ett statslån att amorteras på 30 år och förräntas efter 3½ procent. Uppkommande fördyring utöver 4,000,000 kronor skulle — av driftmedel — ersättas av vattenfallsstyrelsen. För levererad kraft skulle erläggas en fast årlig avgift, som vid tidpunkten för den nya leveransens verkställande komme att utgöra 604,000 kronor per år utöver betalning för redan kontrakterad kraft. Denna avgift har vattenfallsstyrelsen funnit rimlig med hänsyn till bolagets fredskostnader och den naturkraft, som tages i anspråk. För styrelsens del innebure den en kraftkostnad, som vore jämförlig med kostnaden för kraft från Stadsforsen och som något understege motsvarande kostnad för de egna utbyggnader, vilka närmast ifrågakomme. Den fasta avgiften skulle ökas något vid allmän prisstegring, motsvarande den ökning av de löpande driftkostnaderna, som bolaget då finge vidkännas.

Krigssituationen har redan framkallat ökad efterfrågan på elektrisk energi, vilken efterfrågan kan väntas ytterligare stegras i den mån bränsleimporten försvåras och fördyras.

Utskottet.

Enligt det uppgjorda avtalet har Hissmofors aktiebolag, vilket företag redan levererar kraft till vattenfallsstyrelsen på grund av statsbaneelektrifieringen Bräcke—Östersund, förbundit sig att snarast möjligt insätta ytterligare två aggregat i sin nya kraftstation i Hissmoforsen i Indalsälven. Denna utbyggnad skulle kunna vara färdig att tagas i bruk inom den för vattenfallsarbeten så jämförelsevis begränsade tiden som cirka två år. Den kraftmängd, som vattenfallsstyrelsen beräknas erhålla utöver redan kontrakterad kraft, utgör under de första åren ungefär 25,000 kilowatt och 150 miljoner kilowattimmar i medeltal per år.

Enligt utskottets mening är ifrågavarande avtal att betrakta som ett lämpligt led i redan vidtagna åtgärder för att snabbast möjligt och samtidigt till rimlig kostnad kunna öka landets energiförsörjning. Utskottet har ej heller funnit anledning till erinran mot finansieringsvillkoren. Kort sammanfattat innebära de allenast, att vattenfallsstyrelsen har att bära kraftbyggnadens fördyring utöver fredskostnaderna med rätt å andra sidan att erhålla energien mot normalt pris.

Med tillstyrkande alltså av propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att Hissmofors aktiebolag må för utbyggnad av bolagets kraftstation i Hissmoforsen erhålla ett lån å högst 3,000,000 kronor, löpande med tre och en halv procent årlig ränta och under villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t äger bestämma, samt att för utgivande av detta lån må disponeras till vattenfallsstyrelsens förfogande stående likvida medel, som uppkommit genom avsättning till statens vattenfallsverks förnyelsefond.

Stockholm den 9 november 1939.

På första särskilda utskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gränebo*, *Åkerberg*, *Domö*, *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Velander*, *Eriksson* i Ljusdal, *Gustafsson* i Benestad, *Lindström*, *Sjödahl*, *Andersson* i Fältenborg och *Andersson* i Rixö; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Eriksson* i Stockholm, *Björklund*, *Svensson* i Grönvik, *Olsson* i Gävle, *Andersson* i Rasjön, *Anderson* i Norrköping, *Jonsson* i Eskilstuna, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo, *Gustafson* i Västerås och *Staxäng*.